

GUJARAT TECHNOLOGICAL UNIVERSITY
Diploma Engineering Semester –V Examination Dec'11- Jan'12

Subject code: 355405**Date: 30/12/2011****Subject Name: Cost Accounting****Time: 10.30 am – 01.00 pm****Total Marks: 70****Instructions:**

1. Attempt all questions.
2. Make suitable assumptions wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks.
4. English version is considered Authentic.

Q.1 (a) The following expenses have been incurred in respect of a shop **07**
 having 4 identical machines.

- Rent and rates	Rs. 6000 p.a.
- Power consumed by the shop @ 10 Paise per unit	Rs. 4800 p.a.
- Repairs and maintenance of machines	Rs. 960 p.a.
- Lighting for shop	Rs. 800 p.a.
- Attendants two, each getting Rs.60 p.m.	
- Super Visor's Salary	Rs. 600 p.a.
- Lubricants etc.	Rs. 100 p.a.
- Depreciation per machine	Rs. 600 p.a.
- Hire-Purchase instalments for the machines	Rs. 1200 p.a.
[Including Rs.300 for interest]	
- Each machine consumes 10 units of power per hour	
- Calculate the machine hour rate.	

(b) Shital Transport Co. has been given a route of 20 Kilometres [one **07**
 way] for running mini buses. The Co. has two mini buses, each costing Rs.1,10,000 and having a life of 10 years with a scrap value of Rs.14,000 per bus. The estimated expenditures and other particulars are given below :

Insurance Charges 3% per annum. Annual tax for each bus	3900
Total garage rent (for two buses) per month	1600
Annual repairs for each bus.	4800
Driver's Salary for each bus per month	3000
Conductor's Salary for each bus per month	2000
Monthly administration expenses for both buses	4800
Diesel and oil per 100 kms.	150

Each bus will make four round trips per day, Carrying on an average passengers on each trip. The bus will run on average for 25 days in month.

From the above information, Calculate the cost per passenger kilometer and also calculate one way passenger freight adding 50% profit on freight income.

Q.2

Prepare contract Account for the following information.

14

	Rs.
Material [direct]	51300
Material [from stores]	10500
Wages	27300
Direct Expenses	8700
Establishment charges [apportioned]	3000
Plant	32200
Sub-Contract costs	3000
Sale of Scrap	2000

Further information is as follows :

1. Wages Rs.2700 and direct expenses Rs.2100.
2. The cost of work uncertified included materials Rs.3200, wages Rs.1600 direct expenses Rs.1000.
3. The plant worth Rs. 5000 and materials costing Rs.2000 were destroyed by fire.
4. The plant worth Rs.7000 was sold for Rs.6000 and materials costing Rs.3000 were sold for Rs.4000.
5. Depreciation till the end of the year on plant was Rs.2200.
6. Material at site were Rs.5000.
7. Cash received from the contractee was Rs.96000 being 80% of work certified.
8. Contract price was Rs.1,60,000.
9. Transfer $\frac{3}{4}$ profit on cash basis to profit and Loss A/c.

OR

Q.2

ABC contractor makes up his Accounts to 31st March in each year. Contract No. 801 was commenced On 1st July 2003. The costing records reveal the following information as on 31st March 2004.

14

	Rs.
Materials charged out to site	80000
Labour	30500
Foremen's remuneration	6500

A machine Rs.310000 has been on site only for 73 days. Its working life is estimated at 10 years and its scrap value at Rs.10000.

A supervisor who is paid Rs.2500 per month has spent half on his time on this contract No. 801.

Administration and all other expenses amounted to Rs.14750. Materials at site on 31st March, 2004 was valued at Rs.9000.

This contract price is Rs.240000, on 31-3-2004 two thirds of the

contract was completed. Architect has issued a certificate for Rs.120000 and 80% cash has been received as per the terms from contractee.

2/3 of the profit of the contract on the basis of cash received is to be transferred to profit and loss account. Prepare contract Account, work-in-progress Account and contractee's Account also.

Q.3 The following details are extracted from the costing records of an oil mill for the year ending 31st March, 2004. **14**

Purchase : 1000 tonnes oil seeds at Rs.5000.

Particulars	Crushing Process Rs.	Refining Process Rs.	Finishing Process Rs.
Cost of labour	5000	3500	4500
Sunday Stores	1000	3000	500
Electricity	2000	1750	1000
Steam	1500	1250	15000
Factory expense	2500	2000	1500
Cost of casks	-	-	11750

60 tonness of crude oil was produced, 51 tonness of oil was produced by the Refining Process 50 tonness of refined oil was finished for delivery.

Oil seeds sacks were sold for Rs.500. 35 tonness of oil seeds residue was sold for at Rs.60 per ton. Loss in weight in crushing was 5 tonnes, 8.5 tonnes of by - Products was obtained from Refining Process was valued at Rs.12750.

Prepare each Process Account. Calculate at the end of each Process the cost of Production per ton and determine the total cost per ton of finished oil.

OR

Q.3 XYZ Automobiles Ltd. manufactures one article for the use of a motor car, which passes through three process. The normal wastage for process 1 is 20% of the units introduced. The wastage [normal and abnormal] is sold at Rs.50 per unit. 2000 units were introduced in this process at Rs.100 per unit. The additional expenditure incurred was Rs.60000. **14**

Prepare Accounts showing the cost of production Per unit under the following conditions :

- (i) If the production is 1500 units.
- (ii) If the production is 1600 units.
- (iii) If the production is 1800 units.

Show your calculations relating to the cost of production separately.

Q.4 The data of PQR Limited are as under : **14**

	Rs.
Selling Price per unit	20
Variable cost per unit	10
Total fixed cost	40000
Sales	100000

Calculate from the above information :

- (1) Break Even point [in rupees]
- (2) Profit volume ratio.
- (3) Margin of safety when sales is Rs.120000.
- (4) Profit when total sales is of Rs.150000.
- (5) Calculate the sales if a profit target of Rs.50000 has been fixed.

OR

Q. 4 The following information is extracted from the Financial Accounts of a company for the year ending on 31-3-2004. **14**

	Rs.		Rs.
Materials	5000	Direct wages	3400
Carriage	100		
Factory charges	1200	Administration	
Selling expenses	650	expenses	450
Sales	12400	Debenture interest	100

The Cost Accounts showed a profit of Rs.1627 for the year.

In cost Accounts, indirect expenses are recovered as under :

	Rs.
Works overhead	1150
Office overhead	459
Selling and Distribution overhead.	664

Prepare a Reconciliation statement of cost Accounts and Financial Accounts.

Q.5 **Write Short Notes : (Any FOUR) :** **14**

- (1) Limitations of Marginal costing.
- (2) Reconciliation of cost and Financial Accounts.
- (3) Rowan Plan
- (4) Principles of Determining wage Rate.
- (5) Classification of overheads.
- (6) Essential of Goods wages system.

પ્રશ્ન-૧ અ એક કારખાનામાં લગભગ બધું જ કામ એક સરખા ચાર ચંત્રો દ્વારા કરવામાં આવે છે એ **07**
કારખાનાનો વાર્ષિક ખર્ચ નીચે મુજબ છે.

	રૂા.
ભાડું અને વેરા વાર્ષિક	૬૦૦૦
વપરાયેલ પાવર યુનિટના ૧૦ પૈસા લેખે વાર્ષિક	૪૮૦૦
ચંત્રોનો સમારકામ અને મરામત ખર્ચ વાર્ષિક	૮૬૦
કારખાનાની વીજળી દીવાબત્તી માટે વાર્ષિક	૮૦૦
ચંત્રની દેખરેખ રાખનાર બે મજૂરોનો પગાર દરેકને મહિને	૬૦
સુપરવાઈઝરનો પગાર મહિને	૬૦૦
પરચુરણ માલ સામગ્રી વાર્ષિક	૧૦૦
દરેક ચંત્રનો વાર્ષિક ઘસારો	૬૦૦
ચંત્રોનો ભાડા ખરીદનો હપ્તો વાર્ષિક રૂા.૩૦૦ વ્યાજ સહિત	૧૨૦૦
દરેક ચંત્રનો કલાકદીઠ પાવરનો વપરાશ ૧૦ યુનિટ છે.	

ઉપરની માહિતી પરથી યાંત્રિક કલાક દર શોધો.

બ શીતલ ટ્રાન્સપોર્ટ કંપનીને બસો દોડાવવા માટે ૨૦ કીલોમીટર લાંબો (એક તરફ) માર્ગ આપવામાં **07**
આવેલ છે. કંપની પાસે બે મીની બસો છે. જે દરેકની કિંમત રૂા. ૧૧૦૦૦૦ છે તથા દરેક બસની
ભંગાર કિંમત રૂા.૧૪૦૦૦ છે. આયુષ્ય ૧૦ વર્ષનું છે. અંદાજેલા ખર્ચા તથા અન્ય વિગતો નીચે
મુજબ છે.

	રૂા.
વીમા ખર્ચ વાર્ષિક ૩% લેખે	
દરેક બસનો વાર્ષિક ટેક્ષ	૩૮૦૦
કુલ ગેરેજ ભાડું બે બસ માટેનું માસિક	૧૬૦૦
દરેક બસનો વાર્ષિક મરામત ખર્ચ	૪૮૦૦
દરેક બસના ડ્રાયવરનો પગાર માસિક	૩૦૦૦
દરેક બસના કન્ડક્ટરનો પગાર માસિક	૨૦૦૦
માસિક વહીવટ ખર્ચ બંને બસના	૪૮૦૦
ડિઝલ અને ઓઈલ દર ૧૦૦ કિ.મી. દીઠ	૧૫૦

દરેક બસ દરેક ટ્રીપ વખતે સરેરાશ ૨૦ પેસેન્જરોને લઈ જઈને દરરોજ ચાર જતા
આવતાની ટ્રીપો કરશે. મહિનામાં સરેરાશ ૨૫ દિવસો બસ દોડશે.

ઉપરની માહિતી પરથી પેસેન્જર કિમી. દીઠ પડતર અને ભાડાની આવક પર ૫૦ ટકા નફો
મળે એમ ધારીને પેસેન્જરની પાસેથી એક બાજુના મુસાફરી માટે લેવાના બસ ભાડાની રકમ ગણો.
નીચે દર્શાવેલ માહિતી પરથી કરાર ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૨ **14**

	રૂા.
માલસામાન (સીધો)	૫૧૩૦૦
માલસામાન (સ્ટોર્સમાંથી)	૧૦૫૦૦
મજૂરી	૨૭૩૦૦
સીધા ખર્ચ	૮૭૦૦
સ્થાપના ખર્ચ (ફાળવેલ)	૩૦૦૦
પ્લાન્ટ	૩૨૨૦૦
પેટા કરારની પડતર	૩૦૦૦

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (૧) વર્ષને અંતે ચઢેલ મજૂરી રૂ.૨૭૦૦ અને સીધા ખર્ચા ૨૧૦૦.
- (૨) બિન પ્રમાણિત કામની પડતરમાં માલસામાન રૂ.૩૨૦૦, મજૂરી રૂ.૧૬૦૦ અને સીધા ખર્ચા રૂ.૧૦૦૦ નો સમાવેશ થાય છે.
- (૩) રૂ.૫૦૦૦ ની કિંમતનો પ્લાન્ટ અને રૂ.૨૦૦૦ ની કિંમતની માલસામગ્રી આગથી નાશ પામી હતી.
- (૪) રૂ.૭૦૦૦ ની કિંમતનો પ્લાન્ટ રૂ.૬૦૦૦ માં રૂ.૩૦૦૦ ની કિંમતનો માલસામાન રૂ.૪૦૦૦ માં વેચવામાં આવ્યા હતા.
- (૫) વર્ષના અંત સુધીનો પ્લાન્ટનો ઘસારો રૂ.૨૨૦૦ હતો.
- (૬) વર્ષના અંતે જગ્યા પર માલસામગ્રી રૂ.૫૦૦૦ ની હતી.
- (૭) કરાર આપનાર પાસેથી પ્રમાણિત કામના ૮૦ ટકા લેખે રૂ.૮૬૦૦૦ રોકડાં મળ્યાં હતા.
- (૮) કરાર કિંમત રૂ.૧૬૦૦૦૦ હતી.
- (૯) રોકડના ધોરણે ૩/૪ નફો નફા/નુકશાન ખાતે લઈ જાવ.

અથવા

પ્રશ્ન-૨

એબીસી કોન્ટ્રાક્ટર તેના હિસાબો દર વર્ષની ૩૧ મી માર્ચના તૈયાર કરે છે. કરાર નંબર ૮૦૧ ૧લી જુલાઈ ૨૦૦૩ ના રોજ શરૂ કરવામાં આવ્યા હતા. તા.૩૧મી માર્ચ, ૨૦૦૪ ના રોજ પડતર વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળી હતી.

	રૂ.
જગ્યા પર મોકલેલ માલસામાન	૮૦૦૦૦
મજૂરી	૩૦૫૦૦
ફોરમેનનું મહેનતાણું	૬૫૦૦

રૂ.૩૧૦૦૦૦ ની કિંમતનું એક યંત્ર આ કામ પર ૭૩ દિવસ વપરાયું હતું. યંત્ર ૧૦ વર્ષ કામ આપી શકશે અને તેના ભંગારની કિંમત રૂ.૧૦૦૦૦ ઉપજશે.

એક સુપરવાઈઝર, જેને માસિક રૂ.૨૫૦૦ મહેનતાણું આપવામાં આવે છે. તેણે પોતાનો અડધો સમય કોન્ટ્રાક્ટ નંબર ૮૦૧ પર ગાળ્યો હતો.

વહીવટ તથા બીજા ખર્ચા રૂ.૧૪૭૫૦ ના થયા. તા.૩૧મી માર્ચ ૨૦૦૪ ના રોજ માલસામાનની કિંમત રૂ.૮૦૦૦ હતી.

કરાર કિંમત રૂ.૨૪૦૦૦૦ છે. તથા ૩૧-૧૨-૨૦૦૪ ના રોજ ૨/૩ ભાગનું કામ પુરું થયું હતું. આર્કિટેક્ટ પાસેથી રૂ.૧૨૦૦૦૦ ના કામ માટે પ્રમાણપત્ર મળ્યું હતું અને કરાર આપનાર પાસેથી ૮૦% રોકડ મળેલ છે.

રોકડના ધોરણે ૨/૩ નફો નફા-નુકશાન ખાતે લઈ જઈ કરાર ખાતું, ચાલુ કામ ખાતું અને કરાર આપનારનું ખાતું તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૩

તેલની મીલના ચોપડામાંથી ૩૧ મી માર્ચ ૨૦૦૪ ના રોજ પૂરાં થતાં એક વર્ષ માટેની માહિતી નીચે મુજબ મળે છે.

વિગત	પીસવાની	શુધ્ધિકરણ	ફિનિશીંગ
	પ્રક્રિયા રૂ.	પ્રક્રિયા રૂ.	પ્રક્રિયા રૂ.
મજૂરી	૫૦૦૦	૩૫૦૦	૪૫૦૦
પરચુરણ સ્ટોર્સ	૧૦૦૦	૩૦૦૦	૫૦૦
વીજળી	૨૦૦૦	૧૭૫૦	૧૦૦૦
વરાળ	૧૫૦૦	૧૨૫૦	૧૫૦૦

કારખાનાના ખર્ચા	૨૫૦૦	૨૦૦૦	૧૫૦૦
પીપની પડતર	—	—	૧૧૭૫૦

૬૦ ટન અશુદ્ધ તેલનું ઉત્પાદન કરવામાં આવ્યું. શુદ્ધિકરણની પ્રક્રિયા પછી ૫૧ ટન તેલનું ઉત્પાદન થયું હતું વેચવા માટે ૫૦ ટન તેલ તૈયાર થઈને બહાર નીકળ્યું હતું. તેલીબિયાના ખાલી થેલા રૂ.૫૦૦ માં વેચાયા હતા. ૩૫ ટન તેલનો ખોળ ટન દીઠ રૂ.૩૦૦ માં વેચ્યો હતો. પીસવામાં ૫ ટન વજનની ઘટ પડી હતી.

શુદ્ધિકરણની પ્રક્રિયા ૮.૫ ટન આડ પેદાશ મળી જેની કિંમત રૂ.૧૨૭૫૦ હતી.

દરેક પ્રક્રિયા માટે ખાતા તૈયાર કરો દરેક પ્રક્રિયાના અંતમાં માલની ટનદીઠ પડતરની ગણતરી કરો. એક ટન દીઠ તેલની કુલ પડતર નક્કી કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ XYZ ઓટોમોબાઈલ્સ લિ. મોટરગાડીના ઉપયોગ માટે એક વસ્તુ બનાવે છે. જે ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી **14** પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા ૧ માટે સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમના ૨૦% છે. બગાડ (સામાન્ય અને અસામાન્ય) એકમ દીઠ રૂ.૫૦ માં વેચવામાં આવે છે. આ પ્રક્રિયામાં એકમ દીઠ રૂ.૨૦૦ ની કિંમતે ૨૦૦૦ એકમ દાખલ કરવામાં આવ્યા વધારાનો ખર્ચ રૂ.૬૦૦૦૦ થયો હતો. નીચેના સંજોગોમાં એકમદીઠ ઉત્પાદનની પડતર દર્શાવતાં ખાતા તૈયાર કરો.

(૧) જો ઉત્પાદન ૧૫૦૦ એકમોનું થાય.

(૨) જો ઉત્પાદન ૧૬૦૦ એકમોનું થાય.

(૩) જો ઉત્પાદન ૧૮૦૦ એકમોનું થાય.

ઉત્પાદનની પડતરને લગતી તમારી ગણતરીઓ અલગ દર્શાવો.

પ્રશ્ન-૪ PQR લિમિટેડની વિગતો નીચે મુજબ છે. **14**

	રૂ.
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત	૨૦
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચા	૧૦
કુલસ્થિર ખર્ચા	૪૦૦૦૦
વેચાણ	૧૦૦૦૦૦

ઉપર માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

(૧) સમતૂટ બિંદુ (રૂપિયામાં)

(૨) નફા જથ્થા ગુણોત્તર

(૩) રૂ.૧૨૦૦૦૦ ના વેચાણે સલામતી ગાળો.

(૪) કુલ વેચાણ રૂ.૧,૫૦,૦૦૦ હોય તો નફો.

(૫) જો રૂ.૫૦૦૦૦ નફો મેળવવો હોય તો કેટલા એકમોનું વેચાણ કરવું જરૂરી બનશે.

અથવા

પ્રશ્ન-૪ એક કંપનીના તા.૩૧/૦૩/૨૦૦૪ ના વર્ષ માટેના નાણાંકીય હિસાબો પરથી નીચે મુજબની માહિતી **14** મળે છે.

	રૂ.
માલસામાન	૫૦૦૦
ગાડાભાડું	૧૦૦
કારખાના ખર્ચા	૧૨૦૦
વેચાણ ખર્ચા	૬૫૦
વેચાણ	૧૨૪૦૦
સીધી મજૂરી	૩૪૦૦

વહીવટી ખર્ચ	૪૫૦
ડિબેન્ચરનું વ્યાજ	૧૦૦
પડતરના હિસાબો વર્ષનો રૂા.૧૬૨૭ નફો દર્શાવે છે.	
	રૂા.
કારખાનાના પરોક્ષ ખર્ચ	૧૧૫૦
ઓફિસના પરોક્ષ ખર્ચ	૪૫૮
વેચાણ વિસ્તરણ ખર્ચ	૬૬૪

પડતરના અને નાણાંકીય હિસાબોનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો.

પ્રશ્ન-૫

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ચાર) :

14

- (૧) સીમાંત પડતર પધ્ધતિની મર્યાદાઓ.
- (૨) પડતર અને નાણાંકીય હિસાબોનું મેળવણી પત્રક.
- (૩) રોવેન પ્લાન.
- (૪) મજૂરી દર નક્કી કરવાના સિધ્ધાંતો.
- (૫) પરોક્ષ ખર્ચનું વર્ગીકરણ.
- (૬) સારી વેતન પ્રથાઓ.
